

LA/Petri Jääskinen/AN

22.4.1985

... Työeläkelaitoksille

FREELANCEREILLE OMA ELÄKELAKI

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen eräiden työsuhteessa olevien taiteilijoiden ja toimittajien eläkelaiksi sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Esityksessä ehdotetaan parannettavaksi eräiden esiintyvien taiteilijoiden ja muiden niin sanottujen freelance-työntekijöiden eläketurvaa säätämällä siitä erityinen laki. Laki koskisi siinä määrättyillä työaloilla luovaa työtä tekeviä työntekijöitä, jotka nykyisten säännösten mukaan usein jäävät työsuhteiden katkonaisuuden ja lyhytaikaisuuden takia työeläketurvan ulkopuolelle. Laki sisältäisi kysymyksessä olevien työntekijöiden työsuhteisiin liittyvien erityispiirteiden johdosta tarvittavat erityissäännökset. Muutoin olisi soveltuvin osin voimassa, mitä työntekijäin eläkelaissa on säädetty. Lain täytäntöönpanosta huolehtisi sitä varten perustettava esiintyvien taiteilijoiden eläkekassa.

Työntekijäin eläkelakiin ja valtion eläkelakiin tehtäisiin tarpeelliset tekniset muutokset.

Lakien soveltamisesta lähetetään myöhemmin erilliset yleiskirjeet.

Lait on tarkoitus saattaa voimaan vuoden 1986 alusta.

ELÄKETURVAKESKUS

LIITE

Hallituksen esitys Eduskunnalle eräiden työsuhteessa olevien taiteilijoiden ja toimittajien eläkelainsäädännön sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan parannettavaksi eräiden esiintyvien taiteilijoiden ja muiden niin sanottujen freelance-työntekijöiden eläketurvaa säättävällä siitä erityinen laki. Laki koskisi siinä määrättyillä työaloilla luovaa työtä tekeviä työntekijöitä, jotka nykyisten säännösten mukaan usein jäävät työsuhteiden katkonaisuuden ja lyhytaikaisuuden takia työeläketurvan ulkopuolelle. Laki sisältäisi kysymyksessä olevien työntekijöiden työsuhteisiin liittyvien erityispiirteiden johdosta tar-

vittavat erityissäännökset. Muutoin olisi soveltuvin osin voimassa, mitä työntekijäin eläkelainsäädännössä on säädetty. Lain täytäntöönpanosta huolehtisi sitä varten perustettava esiintyvien taiteilijoiden eläkekassa.

Työntekijäin eläkelakiin ja valtion eläkelakiin tehtäisiin tarpeelliset tekniset muutokset.

Lait on tarkoitus saattaa voimaan vuoden 1986 alusta.

YLEISPERUSTELUT

1. Esityksen yhteiskunnallinen merkitys

1.1. Tavoitteet

Yksityisten työnantajien palveluksessa olevien työntekijöiden eläketurva on järjestetty työntekijäin eläkelain (395/61; TEL) ja lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain (134/62; LEL) mukaisesti. Kumpaa lakia työsuhteeseen on sovellettava, ratkeaa yleensä työntekijän tekemän työn perusteella. LEL:n voimaantulosta lukien lain soveltamispiiriin ovat kuuluneet tietyillä aloilla kuten maatalous-, metsä-, rakennus- ja satama-alalla työskentelevät ruumiillista työtä tekevät työntekijät. LEL ei kuitenkaan koske näillä aloilla työskenteleviä toimihenkilöitä eikä yleensä muitakaan henkistä työtä tekeviä työntekijöitä. Heidän eläketurvansa on järjestetty TEL:n mukaisesti.

TEL:a säädettäessä tarkoituksena oli, että lakia sovellettaisiin lähinnä pysyväisluontoisissa tai ainakin pitkäaikaisissa työsuhteissa oleviin työntekijöihin. Tämä ilmeni lain 1 §:ään otetusta rajoituksesta, jonka mukaan työsuhteen tuli jatkua yhdenjaksoisesti vähintään kuusi kuukautta ennen kuin lain soveltaminen tuli kysymykseen. Mainittu kuuden kuukauden vähimmäisaika muutettiin sittemmin 1 päivästä tammikuuta 1965 lukien neljäksi kuukaudeksi ja 1 päivästä heinäkuuta 1971 lukien yhdeksi kuukaudeksi.

Edellä tarkoitettu työsuhteen kestoa koskeva rajoitus on katsottu tarpeelliseksi, koska ei ole tarkoituksenmukaista saattaa TEL:n piiriin kaikkia aivan vähäpätöisiä ja tilapäisiä työsuhteita, joilla ei ole merkitystä eläketurvan kannalta ja joista aiheutuisi siten kohtuutonta rasitusta järjestelmän hoidolle. Kuitenkin on olemassa tyyppillisesti TEL:n piiriin kuuluvia työaloja, joilla pitkien ja pysyvien työsuhteiden ohella on myös lyhyitä ja satunnaisia työsuhteita. Tämä tilanne

on tyypillinen esimerkiksi näyttelijöiden kohdalla. On jopa tapauksia, joissa esiintyvän taiteilijan koko työpanos käsittää tällaisia satunnaisia ja lyhytaikaisia työtehtäviä. Tällöin TEL:n soveltamispiirin ulkopuolelle jää helposti sellaisia työsuhteita, joilla on olennainen merkitys sekä työntekijän toimeentulon että eläketurvan kannalta. Ei voida pitää tarkoituksenmukaisena, että tällaiset työntekijät, jotka ovat olleet säännöllisesti työelämässä mukana, jäävät työsuhteiden katkonaisuuden takia kokonaan tai merkittävältä osin työeläketurvan ulkopuolelle.

Edellä on esimerkkinä mainittu näyttelijät ja muut esiintyvät taiteilijat, mutta sama koskee myös muita ns. freelance-työntekijöitä, jotka tekevät luovaa työtä. Tällaisille työntekijöille eläketurvan järjestäminen myös aivan lyhytaikaisten työsuhteiden perusteella on välttämätöntä.

1.2. Keinot

Eräs keino freelance-työntekijöiden eläketurvan järjestämiseksi olisi heidän sisällyttämisenä LEL:ssä säädetyn eläkejärjestelmän piiriin. Tämä ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista. Freelance-työntekijöitä on suhteellisen vähän, arviolta vain hiukan yli 10 000, minkä vuoksi heidän mahdollisuutensa LEL-työeläkekassan puitteissa vaikuttaa eläketurvansa toteuttamiseen olisivat vähäiset. Lisäksi edellä tarkoitettut työntekijät työskentelevät työaloilla, jotka luonteeltaan poikkeavat täysin tyypillisistä LEL:ssä tarkoitetuista työaloista. Eläketurvan järjestäminen TEL:n mukaisesti puolestaan vaatisi työsuhteiden lyhytaikaisuuden takia erityisten tälle järjestelmälle vieraiden vakuutus teknisten menetelmien kehittämistä ja omaksumista. Lisäksi vakuutus tekniset seikat vaativat myös poiketen TEL:n organisaatiosta, että kaikkien kysymyksessä olevien työntekijöiden eläkevakuutukset tulisi järjestää samassa eläkelaitoksessa.

Edellä esitetyin perusteella sekä muiden kysymyksessä oleviin työsuhteisiin liittyvien erityispiirteiden johdosta ehdotetaan, että tällaisia esiintyviä taiteilijoita ja toimittajia varten säädettäisiin oma eläkelakinsa. Lain piiriin tulisivat sellaiset työsuhteessa olevat esiintyvät taiteilijat ja toimittajat, jotka luovalla toiminnallaan osallistuvat esityksen tai teoksen valmisteluun tai toteutukseen.

Kuten edellä jo mainittiin kysymyksessä olevilla aloilla on työntekijöitä, joiden työsuhteet ovat kiinteitä ja pitkäaikaisia. Heidän eläketurvansa

järjestettäisiin edelleen TEL:n mukaisesti. Näiden tapausten rajoittaminen freelance-työntekijöitä koskevan erityisjärjestelyn ulkopuolelle toteutettaisiin säätämällä lisäedellytykseksi, että työsuhte on tarkoitettu vuotta lyhyemmäksi ajaksi.

Tarkoituksena on, että ehdotetun lain piiriin kuuluviin työsuhteisiin ei sovelleta TEL:a. Ehdotetulla lailla ei myöskään ole tarkoitus muuttaa työsuhteen ja yrittäjätoiminnan välistä rajanvetoa. Muun muassa sanoma- ja aikakauslehden toimittajat varsin usein laatiessaan artikkeleita eri lehtiin olematta vakinaisesti lehden palveluksessa toimivat itsenäisinä yrittäjinä. Ehdotetun lain 1 §:ään sisältyvä luettelo ei merkitse sitä, että nämä työntekijät olisivat ilman muuta tehtävämikkeen perusteella katsottava työsuhteessa oleviksi, vaan tämä kysymys ratkaistaisiin työoikeudellisten normien perusteella. Jos syntyy epäselvyyttä siitä, mitä lakia työntekijään on sovellettava, asian ratkaisisi asianomaisen työn teettäjän tai suorittajan taikka eläkelaitoksen hakemuksesta eläketurvakeskus.

Laki ei koskisi merimieseläkelain (72/56) alaisia työsuhteita, koska merimieseläkelain järjestelmä on samantapainen koko vuodelta ansioita keräilevä kuin nyt ehdotettu. Muita rajoituksia lain soveltamiselle ei säädettäisi. Tämä merkitsee, että laki koskisi myös valtion ja kunnan palveluksessa tehtävää työtä.

Yhdenmukaisesti muiden työeläkelakien kanssa esiintyviä taiteilijoita koskevaan järjestelmään sisältyisi vanhuus-, työkyvyttömyys-, työttömyys- ja perhe-eläketurva. Lähtökohtana olisi, että eläkkeiden määrät ja eläkkeen saamisen edellytykset vastaisivat mahdollisimman tarkoin TEL:n mukaisia etuuksia. Kysymyksessä olevien työntekijöiden työsuhteisiin liittyvien erityispiirteiden johdosta ehdotetaan kuitenkin eräitä poikkeuksia.

TEL:n mukaan työntekijälle karttuu eläkettä jokaisesta työsuhteesta erikseen. Eläkkeeseen oikeuttava aika lasketaan aina täysinä kuukausina jättäen vajaat kuukaudet pois. Myös eläkkeen perusteena oleva palkka määrätään erikseen jokaisesta työsuhteesta laskemalla laissa säädetyllä tavalla valittujen kahden kalenterivuoden yhteenlaskettujen palkkojen keskimäärä kuukautta kohden. Esiintyvien taiteilijoiden ja muiden lakiehdotuksessa tarkoitettujen työntekijöiden työsuhteille on tyypillistä satunnaiset ja lyhyet, päivän tai pari kestävät työsuhteet, jolloin eläkkeeseen oikeuttavan ajan ja eläkkeen perusteena olevan palkan määrittäminen kustakin työsuhteesta

ta erikseen ja käyttämällä aikayksikkönä yhtä kuukautta olisi hankalaa.

Sen vuoksi ehdotetaan, että aikayksikkönä käytettäisiin kalenterivuotta ja eläkkeeseen oikeutaviksi luettaisiin kaikki ne kalenterivuodet, joilta työntekijän vuotuiset työansiot ovat nousseet vähintään määrättyyn rajatuloon. Ehdotuksen mukaan tämä rajatulo olisi 540 markkaa ilmaistuna vuoden 1966 indeksitasossa eli 4137,48 markkaa vuoden 1985 tasossa. Tämä rajatulo on puolet TEL:n 1 §:ssä edellytetystä keskimääräisen kausiansion määrästä kerrottuna kahdellatoista. Jos työntekijän työansiot eivät jonakin kalenterivuotena nousisi edellä mainittuun rajatuloon, ei saaduilla työansioilla voida katsoa olevan merkitystä eläketurvan kannalta eikä kysymyksessä olevaa kalenterivuotta siten otettaisi huomioon eläkkeeseen oikeuttavana. Työansion katsottaisiin kohdistuvan siihen kalenterivuoteen, jona se on maksettu.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaisi vakuutusmaksuprosentin suuruuden. Vakuutusmaksuprosentti tulisi määrätä ainakin osapuulleen yhtä suureksi kuin TEL:n mukaisessa vakuutuksessa. Muunlainen ratkaisu toisi mahdollisesti mukanaan heijastusvaikutuksia lain soveltamisen suhteen.

2. Asian valmistelu

Lakiehdotus on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriön asettaman freelance-työryhmä II:n muistion (työryhmämuistio 1984:4, sosiaali- ja terveysministeriö) pohjalta.

Esitysluonnoksesta on hankittu lausunnot: valtiovarainministeriöltä, sisäasiainministeriöltä, opetusministeriöltä, valtion taidetoimikunnilta, vakuutusosikeudelta, eläketurvakeskukselta, Työeläkelaitosten Liitolta, valtiokonttorilta, Kunnalliselta eläkelaitokselta, Merimieseläkekassalta, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestöltä, Suomen Työnantajain Keskusliitolta, Liiketyönantajain Keskusliitolta, Graafisen Teollisuuden Työnantajaliitolta, Hotelli- ja Ravintolahenkilökunnan Liitolta, Kunnallisten Työntekijäin ja Viranhaltijain Liitolta, Muusikkojen yhteisjärjestöltä, Suomen Muusikkojen Liitolta, Suomen Näyttelijäliitolta, Suomen Radio- ja TV-selostajilta, Suomen Sanomalehtimiesten Liitolta, Suomen Tanssitaiteilijoiden Liitolta, Suomen Teatterityöntekijäin Yhteisjärjestöltä sekä Teknisten ja Erikoisammattien Liitolta.

Annetuissa lausunnoissa on suhtauduttu yleisesti ottaen varsin myönteisesti työryhmän esitykseen freelance-työntekijöiden eläketurvasta ja niissä on pidetty tärkeänä, että tämä väliinpuotoajaryhmä saatettaisiin mahdollisimman nopeasti eläketurvan piiriin. Eniten ehdotusta ovat vastustaneet työnantajajärjestöt, jotka varsinkin pitävät ehdotettua työtulon rajamäärää liian alhaisena. Osa lausunnonantajista, muun muassa valtiovarainministeriö, on hyväksynyt esityksen varauksellisesti. Ne ovat katsonneet, että ryhmän eläketurva olisi järkevämpää hoitaa nykyisiä eläkejärjestelmiä kehittämällä. Varsin monissa lausunnoissa on kiinnitetty huomiota lain piiriin tulevien freelance-työntekijöiden rajaukseen. Rajausongelmaa tunnutaan pitävän varsin vaikeana ja sekaannusta aiheuttavana. Annetuissa lausunnoissa esitetyt yksityiskohtia koskevat huomautukset on pyritty ottamaan huomioon mahdollisuuksien mukaan esitystä lopulliseen muotoon saatettaessa.

3. Esityksen organisatoriset vaikutukset

Esiintyvien taiteilijoiden ja toimittajien työsuhteisiin liittyvien erityispurteiden johdosta eläkevakuutukset keskitettäisiin samaan eläkelaitokseen. Jotta asianomaiset työntekijät voisivat osallistua eläketurvansa toteuttamiseen, ehdotetaan, että eläkevakuutuksesta huolehtisi sitä varten perustettava erityinen esiintyvien taiteilijoiden eläkekassa, jonka perustamisesta ja päättäntävaltaa käyttävistä elimistä säädettäisiin lailla. Eläkekassan päättäntävaltaa käyttäisivät valtuuskunta ja hallitus, joissa olisi puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä alan työnantaja- ja työntekijäjärjestöillä yhtäläinen edustus. Valtuuskunnan asettaisi eläketurvakeskus, joka valitsisi myös hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Muutoin eläkekassan hallinnosta määrättäisiin ohjesäännössä, joka annettaisiin asetuksella.

Koska esiintyvien taiteilijoiden eläkekassan tehtävänä olisi yksin huolehtia kysymyksessä olevien työntekijöiden eläkevakuutuksen hoitamisesta, olisi sille annettava myös tiettyjä valvontatehtäviä. Sen vuoksi ehdotetaan, että eläkekassa huolehtisi työnantajan vakuuttamisvelvollisuuden täyttämisen valvonnasta. Laiminlyönnin sattuessa eläkekassa antaisi työnantajalle kehoruksen asian korjaamiseksi. Jos tämä ei johda tulokseen, eläkekassa voisi hankkimansa selvityksen tai ar-

vion perusteella määrätä työnantajalle enintään kaksinkertaisen vakuutusmaksun.

4. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esiintyvien taiteilijoiden ja muiden laissa tarkoitettujen freelance-työntekijöiden eläketurvan järjestäminen ja kustantaminen kuuluisi työnantajalle. Eläkeoikeuttaan työntekijä ei kuitenkaan menettäisi, vaikka työnantaja olisi laiminlyönyt eläkevakuutuksen.

Arvion mukaan lain piiriin tulisi noin 10 000 henkilöä, joiden yhteenlaskettu työtulosumma

olisi noin 200 miljoonaa markkaa vuodessa. Nykyisellä TEL-vakuutusmaksutasolla vakuutusmaksuja kertyisi vuodessa noin 20 miljoonaa markkaa.

Eläkemenot jäisivät aluksi varsin pieniksi. Arvion mukaan kysymyksessä olevaan lakiin perustuvia eläkkeitä maksettaisiin ensimmäisenä vuotena noin 50 000 markkaa ja toisena vuotena noin 300 000 markkaa. Tämän jälkeen eläkemenot kasvaisivat vuosittain siten, että viidentenä vuotena eläkemenot olisivat jo noin 2 miljoonaa markkaa.

Valtiolle lakiehdoruksesta ei aiheutuisi erityisiä kustannuksia.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Eräiden työsuhteessa olevien taiteilijoiden ja toimittajien eläkelaki

1 §. Pykälään on sisällytetty lain soveltamispiiriä koskevat säännökset. Laki tulisi koskemaan vain työsuhteessa olevia työntekijöitä ja heitäkin vain edellyttäen, että toiminta tapahtuu pykälässä mainitussa työssä. Säännös on laadittu muotoon, joka edellyttää, että siihen sisältyvä luettelo on tyhjentävä.

Muusikolla tarkoitettaisiin ei vain jonkin soittimen käyttäjä, vaan myös laulajaa. Myös musiikin sovitin luettaisiin muusikon työhön. Sitä vastoin musiikin opetus samoin kuin muikin opetustyö jäisivät lain soveltamispiiriin ulkopuolelle. Muuna esiintyvänä taiteilijana pidettäisiin esimerkiksi mannekiinin tehtävissä tai erilaisissa juontajan tehtävissä toimivaa työntekijää. Sanoma- tai aikakauslehden toimituksellisena avustajana pidettäisiin paitsi lehden toimituksessa työskentelevää taittajaa ja kuvittajaa muun muassa kirjallisuuden tai kulttuurialan arvostelijaa samoin kuin lehden kirjeenvaihtajaa. Kaikissa näissä tapauksissa olisi lisäedellytyksenä, että kysymyksessä olevassa työsuhteessa luovan taiteellisen tai esityksellisen työn osuus on ratkaiseva.

Laki käsittäisi vuotta lyhyemmiksi tarkoitettut työsuhteet, joihin henkilö on otettu tietyn vuotta

lyhyemmäksi ajaksi tarkoitetun työn suorittamista varten edellyttäen lisäksi, että työtä tehdään luetteluilla aloilla. Tästä olisi kuitenkin yksi poikkeus, merimieseläkelain piiriin kuuluvat henkilöt. Mainitun lain tuottama eläketurva saattaa eräissä tapauksissa olla parempi. Sitä paitsi merimieseläkelain järjestelmä on samalla tavoin pitkältä ajalta ansioita keräilevä kuin nyt ehdotettu. Selvyyden vuoksi ehdotetaan vielä säädettäväksi, ettei laki koske yrittäjien eläkelain (468/69) piiriin kuuluvaa toimintaa.

Lain piiriin tulisivat pääsemään myös valtion ja kuntien palveluksessa olevat tässä tarkoitettut työntekijät. Kaksinkertaisen vakuutuksen ehkäisemiseksi tarvitaan asiaa koskeva säännös valtion eläkelakiin (280/66). Sitä vastoin kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain (202/64) 1 §:n 5 momentissa on jo nyt säädetty, ettei laki koske työntekijää, jonka virka- tai työsuhteessa perustuvasta eläketurvasta on säädetty erikseen.

2 §. Pykälässä säädetään, että tästä laista syntyvä eläketurva järjestetään sitä varten perustettavassa erityisessä eläkelaitoksessa. Sen organisaatio olisi samantapainen kuin LEL:a toimeen panevan työeläkekassan organisaatio. Eläketurvan ehdot ja perusteet on tarkoitettu suunnitella lopullisesti sen jälkeen, kun laitos on perustettu.

3—5 §. Nämä pykälät sisältävät ne erityissäännökset, jotka ovat tarpeen nyt kysymyksessä olevien työsuhteiden katkonaisuuden ja niiden ly-

hytkestoisuuden vuoksi. Eläkkeeseen oikeuttavat työansiot ehdotetaan kerättäviksi kalenterivuodelta kerrallaan. Poikkeuksena olisi kuitenkin se vuosi, jolloin työkyvyttömyys sattuu. Muilta osin noudatettaisiin TEL:n periaatteita.

Kuten edellä on jo todettu, eläkkeeseen oikeuttavaa aikaa laskettaessa käytetään aikayksikkönä erään poikkeuksin kalenterivuotta. Eläkkeeseen oikeuttaviksi työansioiksi luettaisiin kaikki ne tämän lain piiriin kuuluvassa työssä saadut TEL:n 9 §:n mukaisesti indeksillä tarkistetut ansiot, jotka työntekijä on saanut edellä selostetulla tavalla määrättyiltä eläkkeeseen oikeuttavilta kalenterivuosilta.

Kun työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä lasketaan eläkkeeseen oikeuttavia työansioita, tulee TEL:n 6 §:n 3 momentin mukaisesti huomioon otettavaksi myös aika työkyvyttömyyden alkamisesta eläkeiän saavuttamiseen. Tämän niin sanotun tulevan ajan eläkkeen perusteena oleva palkka määrättäisiin niiden työansioiden perusteella, jotka työntekijä on saanut työkyvyttömyyden alkamiskuukautta edeltäneiltä enintään neljältä sellaiselta peräkkäiseltä kalenterivuodelta työkyvyttömyyden alkamisvuosi mukaan lukien, jona työntekijän työansiot ovat nousseet edellä sanottuun rajatuloon. Sovellettaessa tällöin TEL:n 7 §:ää katsottaisiin näiden peräkkäisten kalenterivuosien aikana olleet eri työsuhteet yhdeksi yhdenjakoiseksi työsuhteeksi.

6 §. Säännöksen mukaan eläkkeet yhteensovitettaisiin muiden lakisääteisten ja niihin rinnastettavien eläkkeiden ja jatkuvien korvausten kanssa siten kuin TEL:n 8 §:ssä on säädetty. Ehdotetun lain mukaiseen eläkkeeseen oikeuttava työansio, joka määrättäisiin korkeimman kalenterivuodelta lasketun työansion perusteella, olisi otettava huomioon edellä mainitussa säännöksessä tarkoitettua korkeinta eläkkeen perusteena olevaa palkkaa valittaessa.

Myös TEL:n 8 §:n 3 momentin soveltamista varten tarvitaan erityissäännökset siitä, miten tässä laissa tarkoitettu työansio otettaisiin huomioon samanaikaisesti muussa työ- tai virkasuhteessa tai yrittäjätoiminnassa saadun ansion taikka eläkkeen kanssa. Tällöin yhteensovitusperusteen määräämistä varten tämän lain mukaiseen eläkkeeseen oikeuttavat työansiot laskettaisiin yhteen muun lain mukaiseen eläkkeeseen oikeuttavan ansion taikka eläkkeen kanssa, jolloin tämän lain piiriin kuuluvina työansioina käytettäisiin niiden keskimäärää kuukautta kohden.

7 §. Pykälä sisältää vakuutustekniikkaa koskevat säännökset. Tarkoituksena on, että yhteisesti

kustannettavien eläkkeiden osalta noudatettaisiin soveltuvin osin, mitä TEL:n mukaisesta vakuutuksesta on voimassa. Eläkekassa liitettäisiin LEL:n mukaista toimintaa harjoittavan työeläkekassan tapaan TEL:n 12 §:n mukaiseen eläkeläistosten väliseen kustannusten jakoon. TEL:n mukaiseen tasausjärjestelmään osallistuminen takaisi freelance-järjestelmän mukaiset eläkkeet, vaikka vastaisuudessa eläkekassan piiriin kuuluvien työntekijöiden määrä olennaisesti vähenisi.

8 §. Vakuutusmaksun laiminlyönnin sattuessa eläkekassa voisi hankkimansa selvityksen tai sen puuttuessa arvion perusteella määrätä työnantajalle enintään kaksinkertaisen vakuutusmaksun. Säännös on samansisältöinen kuin LEL:n 10 §:n 4—6 momentti. Normaalisti eläke määräytyy työntekijän niistä työansioista, joiden perusteella vakuutusmaksu on lain mukaan suoritettu. Tämän pykälän mukaisesti eläkettä kertyy, kuten LEL:ssä, myös sellaisten työansioiden perusteella, joista työnantajalle on määrätty vakuutusmaksu, vaikkei sitä ole peritty, samoin kuin sellaisen työansion perusteella, joka on luotettavasti selvitetty, mutta jonka perusteella maksua ei enää voida määrätä.

9 §. Pykälä sisältää säännökset eläkekassan varojen takaisinlainaamisesta.

10 §. Lakiin ehdotettu indeksitarkistussäännös on samansisältöinen kuin muissa työeläkelajeissa.

1.2. Työntekijäin eläkelaki

8 §. Pykälän 2 momentin viimeiseen virkkeeseen ehdotetaan lisättäväksi maininta, että tämän momentin soveltamisesta eräiden työsuhteessa olevien taiteilijoiden ja toimittajien eläkelain alaisiin työsuhteisiin on voimassa, mitä siitä on mainitussa laissa säädetty. Erityissäännökset sisältyvät mainitun lain 5 §:ään.

Pykälän 4 momentin peruseläkkeitä koskevaan luetteloon ehdotetaan lisättäväksi eräiden työsuhteessa olevien taiteilijoiden ja toimittajien eläkelain mukainen eläke.

1.3. Valtion eläkelaki

2 §. Valtion eläkelain 2 §:n 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös siitä, ettei laki koske palvelusta, joka otetaan huomioon eräiden työsuhteessa olevien taiteilijoiden ja toimittajien eläkelain mukaista eläkettä varten.

2. Voimaantulo

Lain täytäntöönpano edellyttää suuren joukon valmistavia toimenpiteitä, joille on varattava aikaa ainakin puoli vuotta. Sen vuoksi eräitä työsuhteessa olevia taiteilijoita ja toimittajia koskeva

eläkejärjestelmä ehdotetaan saatettavaksi voimaan vasta vuoden 1986 alusta.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset.

1.

Eräiden työsuhteessa olevien taiteilijoiden ja toimittajien eläkelaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tätä lakia sovelletaan työsuhteeseen, jossa työntekijä toimii:

- 1) muusikkona;
- 2) näyttelijänä, tanssijana tai muuna esiintyvänä taiteilijana taikka ohjaajana, dramaturgina, koreografina, pukusuunnittelijana tai lavastajana;
- 3) sanoma- tai aikakauslehden toimittajana tai toimituksellisena avustajana taikka muun painomenetelmällä aikaansaadun teoksen valmistajana;
- 4) radio- tai televisio-ohjelman toimittajana tai kuuluttajana taikka taiteellisena avustajana;
- 5) kielenkääntäjänä, tulkkina tai oppaana; taikka
- 6) valokuvan tai elokuvan valmistukseen osallistuvana kuvaajana, leikkaajana tai taiteellisena avustajana.

Lain soveltamisen edellytyksenä on lisäksi, että 1 momentissa tarkoitettussa työsuhteessa luovan taiteellisen tai esityksellisen työn osuus on ratkaiseva ja että työsuhteeseen on tarkoitettu jatkamaan vuotta lyhyemmän ajan.

Tämä laki ei koske merimieseläkelain (72/56) alaista työsuhdetta eikä yrittäjien eläkelain (468/69) piiriin kuuluvaa toimintaa.

Jos syntyy epäselvyyttä siitä, onko tätä lakia sovellettava tiettyyn henkilöön, ratkaisee asian työn teettäjän tai suorittajan taikka eläkelaitoksen hakemuksesta eläketurvakeskus.

2 §

Työnantajan on kustannettava eläketurva tämän lain piiriin kuuluvalla työntekijälle vanhuuden, työkyvyttömyyden ja työttömyyden varalta sekä tällaisen työntekijän omaiselle perhe-eläketurva tämän lain mukaan.

Tässä laissa säädetystä eläketurvasta huolehtii esiintyvien taiteilijoiden eläkekassa. Eläketurvasta ehdot ja perusteet vahvistaa hakemuksesta sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö.

Esiintyvien taiteilijoiden eläkekassan ohjesääntö annetaan asetuksella. Eläkekassan päättävalta käytettävät valtuuskunta ja hallitus, joissa puheenjohtajan ohella on varapuheenjohtaja sekä alan työnantaja- ja työntekijäjärjestöillä yhtäläinen edustus. Puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan tulee olla vakuutustoimintaan perehtynyt henkilö. Valtuuskunnan asettaa eläketurvakeskus, joka valitsee myös hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

3 §

Vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeen sekä perhe-eläkkeen saamisen edellytykset ja suuruus määräytyvät, jollei tästä laista muuta seuraa, siten kuin työntekijäin eläkelaisissa (395/61) on säädetty. Työntekijällä on kuitenkin oikeus saada vanhuuseläkettä tämän lain mukaan siitä riippumatta, jatkaako hän 1 §:ssä tarkoitettua työtä.

Eläkkeen saamisen edellytyksenä on, että työntekijän työansiot tässä laissa tarkoitettua ansi-

otyöstä ovat kalenterivuodessa vähintään 540 markkaa. Työansion katsotaan kohdistuvan siihen kalenterivuoteen, jona se on maksettu.

4 §

Eläkkeeseen oikeuttavaksi ajaksi luetaan jokainen kalenterivuosi, jolta työntekijä on saanut 3 §:n 2 momentin mukaan eläkkeeseen oikeuttavaa tuloa, noudattaen kuitenkin soveltuvin osin vastaavasti, mitä työntekijäin eläkelain 6 §:n 1 ja 3—5 momentissa on säädetty.

Työkyvyttömyyseläkkeen määrää laskettaessa otetaan eläkkeeseen oikeuttavana aikana huomioon myös aika työkyvyttömyyden alkamisvuodelta työkyvyttömyyden alkamiskuukautta edeltäneen kuukauden loppuun, mikäli työntekijän ansiotulot kalenterikuukautta kohti laskettuna ovat vähintään 45 markkaa kuukaudessa. Eläkkeikään jäljellä olevaa aikaa laskettaessa otetaan huomioon myös täydet kalenterikuukaudet eläkeiän täyttämiskuudelta ennen eläkeiän saavuttamista.

5 §

Tämän lain mukaisen eläkkeen määrä lasketaan 4 §:n mukaisesti määrättyä eläkkeeseen oikeuttavalta ajalta kalenterivuositain työntekijän asianomaisena vuotena ansaitsemista, työntekijäin eläkelain 9 §:n mukaisesti tarkistetuista työansioista, joiden perusteella on suoritettu vakuutusmaksu tämän lain mukaan.

Työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä työkyvyttömyyden alkamisesta eläkeiän täyttämiseen jäljellä olevan ajan eläkkeen perusteena oleva palkka määrätään soveltaen vastaavasti työntekijäin eläkelain 7 §:n säännöksiä 3 §:n 2 momentissa tarkoitettujen niiden työansioiden perusteella, jotka työntekijällä on ollut työkyvyttömyyden alkamiskuukautta välittömästi edeltäneiden enintään neljän sellaisen kalenterivuoden aikana, työkyvyttömyyden alkamisvuosi mukaan luettuna, jona vuotuiset työansiot ovat nousseet vähintään 540 markkaan.

6 §

Sovellettaessa työntekijäin eläkelain 8 §:ää tämän lain mukainen eläke on rinnastettava työntekijäin eläkelakiin perustuvaan eläkkeeseen ja tämän lain mukaiseen eläkkeeseen oikeuttava työansio otettava huomioon sanottujen säännösten edellyttämää korkeinta eläkkeen perusteena olevaa palkkaa valittaessa. Tällöin edellä tarkoitettu työansio määrätään korkeimman tässä laissa

tarkoitettun kalenterivuodelta lasketun työansion perusteella.

Jos työntekijäin eläkelain 8 §:n 3 momentissa tarkoitettu muu kuin tämän lain mukainen työrai virkasuhde taikka yrittäjätoiminta on jatkunut sellaisen kalenterivuoden taikka mainitussa momentissa tarkoitettu eläke vähintään kolmen peräkkäisen sellaisen kalenterivuoden ajan, jolta työntekijän tässä laissa tarkoitettut työansiot ovat nousseet vähintään 3 §:n 2 momentissa säädettyyn markkamäärään, lasketaan yhteensovitusperusteen määräämistä varten tässä laissa tarkoitettut työansiot yhteen vastaavan tässä momentissa tarkoitettun muun lain mukaisen eläkkeen perusteena olevan palkan tai työtulon taikka eläkkeen kanssa työntekijäin eläkelain 8 §:n 3 momentissa säädetyllä tavalla. Tällöin tässä laissa tarkoitettuna työansiona käytetään kysymyksessä olevina kalenterivuosina tällaisessa työssä saatujen työansioiden keskimäärää kuukautta kohden.

7 §

Työnantaja on velvollinen suorittamaan vakuutusmaksun, joka lasketaan hänen tämän lain piiriin kuuluvasta työstä maksamistaan palkoista soveltamalla sosiaali- ja terveysministeriön vuosittain eläkekassan esityksestä vahvistamaa vakuutusmaksuprosenttia. Tällöin palkka, josta vakuutusmaksu on suoritettava, määrättyy samojen perusteiden mukaan, joita sovelletaan veron ennakkoa pidätettäessä. Vakuutusmaksuprosentti voidaan vahvistaa pienemmäksi niiden työntekijöiden palkoista, jotka kysymyksessä olevan kalenterivuoden päättyessä ovat 24 vuotta nuorempia.

Vakuutusmaksuprosentit on määrättävä niin, että niiden voidaan todennäköinen korkokanta ja muut vakuutus tekniset seikat huomioon ottaen olettaa tuottavan tulon, joka riittää kysymyksessä olevana kalenterivuotena eläketurvan järjestämisestä johtuvien tulevien menojen peittämiseen kuitenkin siten, että työntekijäin eläkelain 12 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja menoja varten tarvittava maksutulon osa voidaan periä vasta sitten, kun näitä menoja erääntyy maksettavaksi.

Edellä 2 momentissa tarkoitettun eläketurvan järjestämisestä johtuvien tulevien menojen peittämiseen tarvittavat varat eläkekassan on kirjattava sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien perusteiden mukaisesti vakuutusmaksurahastoon, joka käsittää myös työntekijäin eläkelain 12 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettut menot, siihen

määrään asti kuin eläkekassan ne tulot, joita ei ole käytettävä muihin tarkoituksiin, riittävät mainittujen menojen peittämiseen.

Sovellettaessa työntekijäin eläkelain 12 §:ää esiintyvien taiteilijoiden eläkekassa rinnastetaan työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa harjoitaviin eläkelaitoksiin.

8 §

Jos työnantaja on laiminlyönyt suorittaa tämän lain mukaisen vakuutusmaksun eikä kehoruksen saatuaan eläkekassan määräämässä kohtuullisessa ajassa korjaa laiminlyöntiään, eläkekassa voi hankkimansa selvityksen tai sen puuttuessa arvion perusteella määrätä työnantajalle enintään kaksinkertaiseksi korotetun vakuutusmaksun. Vakuutusmaksua ei kuitenkaan saa määrätä muulta ajalta kuin kulumassa olevalta ja viideltä sitä edeltäneeltä kalenterivuodelta. Eläkelaitoksen määräämä vakuutusmaksu sekä sille suorituksen viivästymisen ajalta enintään sosiaali- ja terveysministeriön määräämän korkoprosentin mukaan laskettu vuotuinen korko saadaan ulosottaa ilman tuomiota ja päätöstä niin kuin verot ja maksut. Ministeriön määräämä korkoprosentti saa olla enintään 6 prosenttiyksikköä suurempi kuin Suomen Pankin kulloinkin rahalaitosten keskuspankkiluotosta veloittama peruskoron korkoprosentti. Peruskoron muutos otetaan huomioon kuitenkin vasta sitä seuraavan kalenterivuoden alusta.

Eläkekassan määräämää vakuutusmaksua ja vakuutusmaksua, jonka suorittamisesta eläketurvakeskus on työntekijäin eläkelain 15 a §:n mukaisesti vapauttanut työnantajan, pidetään tämän lain mukaisen eläkkeen määrää laskettaessa suoritettuina vakuutusmaksuina. Myös sellainen tämän lain piiriin kuuluvassa työssä ansaittu työansio, josta vakuutusmaksua ei enää voida määrätä työnantajan suoritettavaksi, on otettava eläkkeen määrää laskettaessa huomioon ikään kuin vakuutusmaksu olisi suoritettu, jos työansion määrästä esitetään veroviranomaisen todistus tai muu siihen verrattava luotettava selvitys.

Jos työnantaja on yhteisö tai yhtymä, jonka velvoitteista osakas tai yhtiömies vastaa kuin omasta velastaan, voidaan tämän lain perusteella määrätty maksu sekä sille viivästyksen ajalta laskettu korko ulosottaa osakkaalta tai yhtiömieheltä niin kuin edellä 1 momentissa on säädetty.

9 §

Eläkekassan varat on ensisijaisesti sijoitettava työnantajille, joilla on tämän lain piiriin kuuluvia työntekijöitä. Sijoituksista päätettäessä on työnantajan maksamat vakuutusmaksut otettava huomioon.

Sijoitukset on tehtävä silmällä pitäen varmuutta, reaaliarvon säilymistä, tuottoa ja eläkekassan maksuvalmiutta. Sijoitusten vakuutena tulee olla vakuutusyhtiölain (1062/79) 10 luvun 3 §:n 1 momentin 1—4 kohdassa mainittuja tai niihin laatuun ja varmuuteen nähden rinnastettavia arvopapereita tai sitoumuksia taikka sijoitusta arvoltaan vastaavaa kiinteää omaisuutta tahi eläketurvakeskuksen antama sijoitusluottovakuutus.

10 §

Tämän lain 3 §:n 2 momentissa, 4 §:n 2 momentissa ja 5 §:n 2 momentissa säädetyt markkamäärät tarkistetaan yleisten palkka- ja hintatasossa tapahtuneiden muutosten mukaan siten kuin työntekijäin eläkelain 9 §:ssä säädetään.

11 §

Jollei tästä laista muuta seuraa, on soveltuvin osin lisäksi vastaavasti voimassa, mitä työntekijäin eläkelaisissa on säädetty.

12 §

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta annetaan asetuksella.

13 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 198 .

Eläkkeeseen oikeuttavana aikana ei oteta huomioon aikaa ennen tämän lain voimaantuloa.

Oikeutta työkyvyttömyyseläkkeeseen ei ole sellaisen työkyvyttömyyden perusteella, joka on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa.

Esiintyvien taiteilijoiden eläkekassa voidaan perustaa jo ennen tämän lain voimaantuloa. Eläketurvakeskuksen ja eläkekassan, sitten kun se on perustettu, on ryhdyttävä ennen lain voimaantuloa toimenpiteisiin lain täytäntöönpanoa varten.

Tämän lain 3 §:n 2 momentissa, 4 §:n 2 momentissa ja 5 §:n 2 momentissa säädetyt markkamäärät vastaavat vuodelle 1966 vahvistettua palkkaindeksilukua.

2.

Laki

työntekijäin eläkelain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 8 päivänä heinäkuuta 1961 annettu työntekijäin eläkelain 8 §:n 3 ja 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat muutettuina 4 päivänä maaliskuuta 1983 annetulla lailla (235/83), näin kuuluviksi:

8 §

Jos työntekijä on samanaikaisesti vähintään kuusi kuukautta yhdenjaksoisesti kahdessa tai useammassa jäljempänä 4 momentissa tarkoitettuun peruseläkkeeseen oikeuttavassa työ- tai virkasuhteessa taikka yrittäjätoiminnassa, lasketaan yhteensovitusperustetta määrättäessä vastaavat eläkkeen perusteena olevat palkat ja työtulot yhteen. Jos työntekijä on välittömästi ennen eläketapahtumaa saanut aikaisemman eläketapahtuman johdosta peruseläkettä taikka muuta siihen verrattavaa työ- tai virkasuhteeseen perustuvaa eläkettä ja on vähintään kolmen vuoden ajan ollut samanaikaisesti jäljempänä 4 momentissa tarkoitettuun peruseläkkeeseen oikeuttavassa työ- tai virkasuhteessa taikka yrittäjätoiminnassa, lisätään yhteensovitusperustetta määrättäessä tähän työ- tai virkasuhteeseen taikka yrittäjätoimintaan liittyvään eläkkeen perusteena olevaan palkkaan tai työtuloon 10/6 mainitun aikaisemman eläkkeen määrästä. Tämän momentin soveltamisesta lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain sekä eräiden työsuhteissa olevien taiteilijoiden ja toimittajien eläkelain (/) alaisiin työsuhteisiin taikka ensiksi mainitun lain alaiseen yrittäjätoimintaan on kuitenkin voimassa, mitä mainituissa laeissa on säädetty.

Yhteensovituksessa huomioon otettavat peruseläkkeet ovat seuraavat työ- ja virkasuhteisiin sekä yrittäjätoimintaan perustuvat vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeet:

1) tämän lain vähimmäisehtojen mukainen eläke;

2) lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain nojalla myönnetty eläke;

3) kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelaisissa (202/64) säädetyn peruseläketurvan mukainen eläke;

4) valtion eläkelain (280/66) mukainen eläke, laskettuna siten kuin saman lain 10 §:n 1 momentissa on säädetty;

5) Suomen Pankin eläkesäännön nojalla myönnetty eläke peruseläketurvan mukaisena;

6) Postipankin eläkesäännön nojalla myönnetty eläke peruseläketurvan mukaisena;

7) kansaneläkelaitoksen eläkeohjesäännön tai eläkesäännön nojalla myönnetty eläke peruseläketurvan mukaisena;

8) evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain (298/66) nojalla myönnetty 4 kohdassa mainittua eläkettä vastaava eläke;

9) ortodoksisen kirkkokunnan eläkesäännön nojalla myönnetty eläke peruseläketurvan mukaisena;

10) maatalousyrittäjien eläkelain vähimmäisehtojen mukainen eläke;

11) yrittäjien eläkelain vähimmäisehtojen mukainen eläke;

12) merimieseläkelain (72/56) mukainen eläke; ja

13) eräiden työsuhteissa olevien taiteilijoiden ja toimittajien eläkelain mukainen eläke.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 198 .

Laki**valtion eläkelain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 20 päivänä toukokuuta 1966 annetun valtion eläkelain 2 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 18 päivänä heinäkuuta 1975 annetussa laissa (568/75), näin kuuluvaksi:

2 §

Tämä laki ei koske palvelusta, joka on alkanut edunsaajan täytettyä 65 vuotta;

palvelusta sinä aikana, jolta edunsaaja saa tämän lain mukaista vanhuuseläkettä taikka muun lain tai asetuksen mukaista vanhuuseläkettä virka- tai työsuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella;

palvelusta, joka otetaan huomioon merimies-eläkelain (72/56) tai eräiden työsuhteissa olevien taiteilijoiden ja toimittajien eläkelain (/) mukaista eläkettä varten; eikä

palvelusta, jossa edunsaajan työansio palveluksesta taikka hänen ollessaan samanaikaisesti kahdessa tai useammassa palveluksessa, niistä yhteensä on keskimäärin alle 90 markkaa kuukaudessa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 198 _____.

Tässä laissa säädetty markkamäärä vastaa vuodelle 1966 vahvistettua palkkaindeksilukua.

Helsingissä 15 päivänä huhtikuuta 1985

Tasavallan Presidentti

Ministeri

2.

Laki

työntekijäin eläkelain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain 8 §:n 3 ja 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat muutettuina 4 päivänä maaliskuuta 1983 annetulla lailla (235/83), näin kuuluviksi:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8 §

Jos työntekijä on samanaikaisesti vähintään kuusi kuukautta yhdenjaksoisesti kahdessa tai useammassa jäljempänä 4 momentissa tarkoitettuun peruseläkkeeseen oikeuttavassa työ- tai virkasuhteessa taikka yrittäjätoiminnassa, lasketaan yhteensovitusperustetta määrättäessä vastaavat eläkkeen perusteena olevat palkat ja työtulot yhteen. Jos työntekijä on välittömästi ennen eläketapahtumaa saanut aikaisemman eläketapahtuman johdosta peruseläkettä taikka muuta siihen verrattavaa työ- tai virkasuhteeseen perustuvaa eläkettä ja on vähintään kolmen vuoden ajan ollut samanaikaisesti jäljempänä 4 momentissa tarkoitettuun peruseläkkeeseen oikeuttavassa työ- tai virkasuhteessa taikka yrittäjätoiminnassa, lisätään yhteensovitusperustetta määrättäessä tähän työ- tai virkasuhteeseen taikka yrittäjätoimintaan liittyvään eläkkeen perusteena olevaan palkkaan tai työtuloon 10/6 mainitun aikaisemman eläkkeen määrästä. Tämän momentin soveltamisesta lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain alaisiin työsuhteisiin taikka mainitun lain alaiseen yrittäjätoimintaan on kuitenkin voimassa, mitä mainitussa laissa on säädetty.

Jos työntekijä on samanaikaisesti vähintään kuusi kuukautta yhdenjaksoisesti kahdessa tai useammassa jäljempänä 4 momentissa tarkoitettuun peruseläkkeeseen oikeuttavassa työ- tai virkasuhteessa taikka yrittäjätoiminnassa, lasketaan yhteensovitusperustetta määrättäessä vastaavat eläkkeen perusteena olevat palkat ja työtulot yhteen. Jos työntekijä on välittömästi ennen eläketapahtumaa saanut aikaisemman eläketapahtuman johdosta peruseläkettä taikka muuta siihen verrattavaa työ- tai virkasuhteeseen perustuvaa eläkettä ja on vähintään kolmen vuoden ajan ollut samanaikaisesti jäljempänä 4 momentissa tarkoitettuun peruseläkkeeseen oikeuttavassa työ- tai virkasuhteessa taikka yrittäjätoiminnassa, lisätään yhteensovitusperustetta määrättäessä tähän työ- tai virkasuhteeseen taikka yrittäjätoimintaan liittyvään eläkkeen perusteena olevaan palkkaan tai työtuloon 10/6 mainitun aikaisemman eläkkeen määrästä. Tämän momentin soveltamisesta lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain sekä eräiden työsuhteissa olevien taiteilijoiden ja toimittajien eläkelain (/) alaisiin työsuhteisiin taikka ensiksi mainitun lain alaiseen yrittäjätoimintaan on kuitenkin voimassa, mitä mainituissa laeissa on säädetty.

Yhteensovituksessa huomioon otettavat peruseläkkeet ovat seuraavat työ- ja virkasuhteisiin sekä yrittäjätoimintaan perustuvat vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeet:

- 1) tämän lain vähimmäisehtojen mukainen eläke;
- 2) lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain nojalla myönnetty eläke;
- 3) kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelaisissa säädetyn peruseläketurvan mukainen eläke;

Yhteensovituksessa huomioon otettavat peruseläkkeet ovat seuraavat työ- ja virkasuhteisiin sekä yrittäjätoimintaan perustuvat vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeet:

- 1) tämän lain vähimmäisehtojen mukainen eläke;
- 2) lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain nojalla myönnetty eläke;
- 3) kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelaisissa (202/64) säädetyn peruseläketurvan mukainen eläke;

Voimassa oleva laki

4) valtion eläkelain mukainen eläke, laskettuna siten kuin saman lain 10 §:n 1 momentissa on säädetty;

5) Suomen Pankin eläkesäännön nojalla myönnetty eläke peruseläketurvan mukaisena;

6) Postipankin eläkesäännön nojalla myönnetty eläke peruseläketurvan mukaisena;

7) kansaneläkelaitoksen eläkeohjesäännön tai eläkesäännön nojalla myönnetty eläke peruseläketurvan mukaisena;

8) evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain nojalla myönnetty 4 kohdassa mainittua eläkettä vastaava eläke;

9) ortodoksisen kirkkokunnan eläkesäännön nojalla myönnetty eläke peruseläketurvan mukaisena;

10) maatalousyrittäjien eläkelain vähimmäisehtojen mukainen eläke;

11) yrittäjien eläkelain vähimmäisehtojen mukainen eläke; ja

12) merimieseläkelain mukainen eläke;

Ehdotus

4) valtion eläkelain (280/66) mukainen eläke, laskettuna siten kuin saman lain 10 §:n 1 momentissa on säädetty;

5) Suomen Pankin eläkesäännön nojalla myönnetty eläke peruseläketurvan mukaisena;

6) Postipankin eläkesäännön nojalla myönnetty eläke peruseläketurvan mukaisena;

7) kansaneläkelaitoksen eläkeohjesäännön tai eläkesäännön nojalla myönnetty eläke peruseläketurvan mukaisena;

8) evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain (298/66) nojalla myönnetty 4 kohdassa mainittua eläkettä vastaava eläke;

9) ortodoksisen kirkkokunnan eläkesäännön nojalla myönnetty eläke peruseläketurvan mukaisena;

10) maatalousyrittäjien eläkelain vähimmäisehtojen mukainen eläke;

11) yrittäjien eläkelain vähimmäisehtojen mukainen eläke;

12) merimieseläkelain (72/56) mukainen eläke; ja

13) eräiden työsuhteissa olevien taiteilijoiden ja toimittajien eläkelain mukainen eläke.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 198 .

3.

Laki**valtion eläkelain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 20 päivänä toukokuuta 1966 annetun valtion eläkelain 2 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 18 päivänä heinäkuuta 1975 annetussa laissa (568/75), näin kuuluvaksi:

Voimassa oleva laki

2 §

Tämä laki ei koske palvelusta, joka on alkanut edunsaajan täytettyä 65 vuotta;

palvelusta sinä aikana, jolta edunsaaja saa tämän lain mukaista vanhuuseläkettä taikka muun lain tai asetuksen mukaista vanhuuseläkettä virka- tai työsuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella;

Ehdotus

2 §

Tämä laki ei koske palvelusta, joka on alkanut edunsaajan täytettyä 65 vuotta;

palvelusta sinä aikana, jolta edunsaaja saa tämän lain mukaista vanhuuseläkettä taikka muun lain tai asetuksen mukaista vanhuuseläkettä virka- tai työsuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella;

Voimassa oleva laki

palvelusta, joka otetaan huomioon merimieseläkelain mukaista eläkettä varten; eikä

palvelusta, jossa edunsaajan työansio palveluksesta taikka hänen ollessaan samanaikaisesti kahdessa tai useammassa palveluksessa, niistä yhteensä on keskimäärin alle 90 markkaa kuukaudessa.

Ehdotus

palvelusta, joka otetaan huomioon merimieseläkelain (72/56) tai eräiden työsuhteessa olevien taiteilijoiden ja toimittajien eläkelain (1) mukaista eläkettä varten; eikä

palvelusta, jossa edunsaajan työansio palveluksesta taikka hänen ollessaan samanaikaisesti kahdessa tai useammassa palveluksessa, niistä yhteensä on keskimäärin alle 90 markkaa kuukaudessa.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 198 .*

Tässä laissa säädetty markkamäärä vastaa vuodelle 1966 vahvistettua palkkaindeksilukua.
